

ZARZĄDZENIE

Dnia 9 kwietnia 2025 r.

SSN Antoni Bojańczyk

w przedmiocie wniosku obrońcy skazanego **E.S.** o wznowienie z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonych postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2021 r., sygn. akt V KK 537/21, o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadnej, na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. zarządził:

- 1. stwierdzić niedopuszczalność wznowienia postępowania z urzędu;**
- 2. odpis zarządzenia wraz z pouczeniem o jego niezaskarżalności doręczyć skazanemu.**

UZASADNIENIE

W dniu 9 września 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo obrońcy skazanego E. S. – adw. E. S. 1 sygnalizujące konieczność wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonych postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2021 r., sygn. akt V KK 537/21, o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadnej oraz uchylenia ww. postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 9 § 2 k.p.k. W uzasadnieniu obrońca wskazała na zaistnienie przesłanki uzasadniającej wznowienie postępowania z uwagi na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegającej na nienależytej obsadzie sądu poprzez wydanie orzeczenia przez sąd, w którego składzie orzekającym zasiadał sędzia SN Igor Zgoliński, który został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady

Sądownictwa z dnia 17 czerwca 2020 r. ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. W ocenie obrońcy, okoliczność ta stanowi zgodnie z uchwałą składu połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 20) bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 429 § 1 pkt 2 k.p.k., co stosownie do treści art 542 § 3 k.p.k. powinno skutkować wznowieniem z urzędu postępowania. Na poparcie swojego stanowiska autorka sygnalizacji wskazała na dwa orzeczenia Sądu Najwyższego, tj. postanowienie z dnia 24 stycznia 2024 r. o sygn. akt III KO 117/23 oraz postanowienie z dnia 21 czerwca 2023 r. o sygn. akt V KO 17/22 dotyczące ww. sędziego, w których uznano, że sąd był nienależycie obsadzony. Konkludując wskazała na konieczność zasygnalizowania Sądowi Najwyższemu powyższego uchybienia, aby sąd mógł z urzędu wznowić postępowanie i uchylić wydane orzeczenie oraz ponownie rozpoznać sprawę „w składzie nie rodzącym wątpliwości co do jego niezależności, niezawisłości i bezstronności” (k. 2).

Pismo to zostało zarejestrowane w repertorium „KO” pod sygn. I KO 99/24 jako sygnalizacja wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2021 r., sygn. akt V KK 537/21 (k. 10).

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 542 § 3 k.p.k. uchybienia ujęte w art. 439 § 1 k.p.k. stanowią przyczyny wznowienia postępowania karnego z urzędu, przy czym wznowienie postępowania jedynie z powodów określonych w art. 439 § 1 pkt 9 - 11 k.p.k. może nastąpić tylko na korzyść skazanego. W przedmiotowej sprawie stwierdzić należy brak podstaw do podjęcia działań z urzędu przez Sąd Najwyższy w przedmiocie wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2021 r., sygn. akt V KK 537/21. Instytucja wznowienia postępowania dotyczy bowiem postępowania sądowego rozstrzygającego w zakresie odpowiedzialności karnej oskarżonego. Tymczasem postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2021 r., sygn. akt V KK 537/21, o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego E.

S. jako oczywiście bezzasadnej, nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w zakresie odnoszącym się do jego odpowiedzialności karnej. Takim orzeczeniem jest - pierwotny w stosunku do niego - wyrok skazujący Sądu Rejonowego w Legnicy z dnia 19 marca 2021 r., sygn. akt II K 481/20, utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 17 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Ka 296/21, od którego obrońca skazanego wniósł kasację.

Jak podkreślono w uchwale Pełnego Składu Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2000 r., sygn. akt IKZP 37/2000, zam. OSNKW 2000, z. 9 - 10, poz. 78, oddalenie kasacji jest jakościowo czymś zupełnie odmiennym niż utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy. Oddalając kasację sąd orzeka jedynie o niezasadności wniesionej skargi kasacyjnej, nie wkracza zaś w żadnym zakresie w sferę, w której wyrok kończący postępowanie, korzysta już z powagi rzeczy osądzonej. W uchwale tej wskazano, że z istoty postępowania kasacyjnego wynika, iż nie jest też ono postępowaniem zmierzającym do rozstrzygnięcia "o zasadności oskarżenia wniesionego w sprawie karnej" w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, lecz postępowaniem zmierzającym do zbadania zasadności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja, wniesionego już po prawomocnym zakończeniu postępowania.

W licznych judykatach Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że niedopuszczalny z mocy ustawy jest wniosek o wznowienie postępowania kasacyjnego, gdyż orzeczenie Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w rozumieniu art. 544 § 2 k.p.k. w zw. z art. 540 § 1 in princ.k.p.k. Jest natomiast takim orzeczeniem wydane przez Sąd Najwyższy, po uchyleniu w wyniku kasacji prawomocnego wyroku, orzeczenie następcze o umorzeniu postępowania lub o uniewinnieniu oskarżonego (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 kwietnia 2001 r., sygn. akt III KO 53/99, OSNKW 2001, z. 7 - 8, poz. 67, z dnia 27 czerwca 2001 r., III KO 115/00, OSNKW 2001, z. 9 - 10, poz. 83, z dnia 25 listopada 2010 r., sygn. akt V KO 87/10 i powołane w nim orzeczenia, zam. R - OSNKW 2010, poz. 2369, z dnia 19 sierpnia 2015 r., sygn. akt IV KO 46/15, OSNKW 2015, z. 12, poz. 104, a także

postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2023 r., sygn. akt I KZP 17/22, Legalis).

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, zam. OSNKW 2005, z. 6, poz. 48, wyrażono pogląd, że w postępowaniu o wznowienie postępowania, istnieje zawsze możliwość wykorzystania inicjatywy stron w celu usunięcia rzeczywistych uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Pełne zastosowanie znajduje tu instytucja przewidziana w art. 9 § 2 k.p.k., umożliwiająca stronie wystąpienie z wnioskiem (sygnalizacją) o dokonanie czynności z urzędu. Ta inicjatywa, w razie potwierdzenia zaistnienia wskazanego uchybienia, może prowadzić do wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, zaś w braku zaistnienia uchybienia skutkującego obowiązkiem wszczęcia z urzędu postępowania wznowieniowego, nie wymaga wydania orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana w sygnalizacji usterka nie występuje. Wolno poprzestać wówczas nawet na samym poinformowaniu stron o braku podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu. Dopuszczalne jest jednak — także — wydanie decyzji o braku prawnych podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu w formie niezaskarżalnego zarządzenia, co uznano za stosowne w niniejszym przypadku.

[J.J.]

[a.ł.]